

FENNTARTHATÓSÁGI TÉMAHÉT 2023.

Az óravázlatot készítő pedagógus:	Tóth-Nagy Lilla
Az óravázlat címe:	Hetedhét hungarikumok
Az óravázlat összefoglalója (2-5 mondat):	Az óravázlat célja, hogy kialakítsa és elmélyítse a tanulóknál a nemzeti identitástudatot. Cél, hogy megismerkedjenek a diákok a „hungarikum” fogalmával magyar népmesei kerettörténettel színesítve.
Ajánlott korosztály:	3-6. évfolyam
Időigény:	3 tanóra

HETEDHÉT HUNGARIKUMOK

Tevékenység	Időtartam	Munkaformák, módszerek	Eszközök, mellékletek
I. Ráhangolódás, a foglalkozás előkészítése – 30 perc			
Ki mit tud?			
Beszélgetés hazánkról, valamint nemzetünk jellemzőjéről. Javasolt kérdések: - Mit tudtok hazánkról? - Gondoljátok át, miért jó magyarnak lenni! Gyűjtsetek minél több érvet! - Ha megkérdeznék tőletek, hogy mit jelent magyarnak lenni, mit mondanátok?	7 perc	frontális munka beszélgetés	interaktív táblán Magyarország térképének megmutatása <i>1. sz. melléklet</i>
A hungarikum fogalmának ismertetése			
A tanulókkal megbeszéljük a nemzeti érték, valamint a hungarikum fogalmát. A fogalom megértését könnyítve hazai példákat mutatunk egy kreatív poszter által. Nemzeti érték fogalma: a magyar alkotótevékenységhez, termelési kultúrához, tudáshoz, hagyományokhoz, tájhoz és élővilághoz kapcsolódó, nemzetünk történelme, valamint a közelmúlt során felhalmozott és megőrzött minden szellemi és anyagi, természeti, közösségi érték, vagy termék. Hungarikum fogalma: <i>A „hungarikum” a magyarság csúcsteljesítményét jelölő gyűjtőfogalom, amely olyan megkülönböztetésre, kiemelésre méltó értéket jelez, amely a magyarságra jellemző tulajdonság, egyediség, különlegesség és minőség.</i> Megbeszélhető kérdések lehetnek: (érték, értékvédelem fogalma) - Mit jelent az érték kifejezés? - Miért lehet fontos az értékeink védelme? - Hogyan tudjuk megőrizni az értékeinket? - Milyen értékek lehetnek különösen fontosak az ország vagy a világ magyarsága számára?	10 perc	frontális munka tanári magyarázat beszélgetés kérdés-felelet	interaktív táblán a poszter kivetítése <i>2. sz. melléklet</i>

FENNTARTHATÓSÁGI TÉMAHÉT 2023.

<ul style="list-style-type: none"> - Miképpen válhat egy érték hungarikummá? - Mit is nevezünk hungarikumnak? - Milyen hungarikumokat láthatunk a poszteren? 			
Dalfelismerés			
<p>Miután a tanulók megértették, mit jelentenek, és miért is fontosak a hungarikumok – ezzel is erősítve a magyarságtudatukat – egy mindenki által ismert, hazai hungarikumokhoz kapcsolódó dal kerül lejátszásra, mely nem más, mint a Magyar népmesék betétdala. A tanulók feladata a dal felismerése és megnevezése. Ezután megbeszéljük, hogy a magyar népmesék is a hazai kulturális örökség részét képezik.</p>	3 perc	frontális munka érdeklődés felkeltése	interaktív tábla, hangszóró, laptop
Csoportalakítás puzzle által			
<p>A dalfelismerést követően a tanulók csoportokba rendeződnek az óra elkövetkezendő részére. A csoportfelosztás a népmesék egy-egy jellegzetes szereplőjéhez kötődik, méghozzá úgy, hogy minden tanuló kap egy hőst ábrázoló puzzle-t. A feladat ennek a kirakása, a szereplő megnevezése, valamint a csoporttagok megkeresése. Egy csoportba az azonos szereplőt kirakók kerülnek. A csapatokba 3-4 főt érdemes osztani. Az alkalmazott mesekarakterek mennyiségét az osztálylétszám befolyásolja. Ebben az esetben 6 csoport kialakítása történik meg (6*4 fő). A már kialakult csoportok innentől kezdve az óra témáját közösen dolgozzák fel, mint mesehőskarakterek. Motivációként versenyhelyzetet teremtünk, azaz minden elvégzett csoportfeladatot pontozva értékelünk. Minden pontért cserébe aranytallért kapnak. Az a csapat nyer, aki a legtöbb aranytallért gyűjti össze.</p>	10 perc	egyéni munka csoportalakítás puzzle segítségével csoportmunka motiváció	mese- szereplőket ábrázoló képek négy részre osztva – puzzle <i>3. sz. melléklet</i>
II. A téma feldolgozása – 95 perc			
a. Összekevert fűszerek			
<p><u>Történet:</u> A király szakácsa nagy sürgés-forgásban készül az esti vacsorára, azonban összekeverte a fűszertartókon levő címkéket. <u>Feladat:</u> A csapatok tagjai szaglás alapján helyezték el a feliratokat a megfelelő tartályra! (Előkészületként a pedagógus a fűszereket üvegekbe helyezi, melyeknek felületét lefedi. Így a fűszerek csak az illatuk alapján válnak felismerhetővé. A használt fűszerek a hazai hungarikumokhoz kapcsolódnak, mint például fűszerpaprika, hagyma, kamilla...</p>	15 perc	fűszerek előkészítése csoportmunka	fűszerek, csatos üvegek, feliratok, aranytallér
b. Kuktasegéd megsegítése			
<p><u>Történet:</u> A szakácsnak rengeteg ideje elment a fűszerek összecserélése miatt, így a kuktasegédjét kérte meg, hogy az esti vacsora menüjéhez készítse ki a legfontosabb hozzávalókat.</p>	10 perc	csoportmunka kooperatív tanulás ellenőrzés	feladatlap, ceruza, aranytallér <i>4. sz. melléklet</i>

FENNTARTHATÓSÁGI TÉMAHÉT 2023.

Feladat: Oldjátok meg a kapott feladatlapot! Keressétek meg az ételekhez szükséges alapanyagokat!			
c. Szembekötős játék			
<p>Történet: Egy falusi gazda meghívást kapott a királytól a palotájába, de úgy gondolja, mégsem mehet üres kézzel. Szegénysége miatt amellet döntött, hogy körülnéz a háza tájékán. Le is ment a pincéjébe, ahol nincs világítás. Ott próbált keresgélni valamilyen értékes ajándékot. Legyünk segítségére a gazdának!</p> <p>Feladat: A csapat tagjainak bekötött szemmel felváltva kell egy zsákból kivenniük egy dolgot, majd azokat megtapogatva, fel kell ismerniük, hogy mi lehet az!</p>	15 perc	tervezés, előkészület csoportmunka	zsák, kendő, tárgyak (pl. porcelán-csésze, csipke-terítő, hímzett zsebkendő, szegedi papucs, Erős Pista stb.) aranytallér
d. Hiányzó városnevek			
<p>Történet: A királyságban minden vasárnap piacot tartanak. Egy árus szereti megviccelni a vásárlóit, ezért gyakori, hogy a portékát jelölő szavak betűit összecseréli.</p> <p>Feladat: Fejtsétek meg az egyes hungarikumokhoz kötődő városneveket a betűk sorba rendezésével!</p>	10 perc	csoportmunka ellenőrzés, értékelés	feladatlap, íróeszközök, aranytallér <i>5. sz. melléklet</i>
e. Nyelvünkben élő hungarikumok			
<p>Történet: A falu bírása versenyt hirdetett. A versenyfelhívás így szólt: Aki megmagyarázza az általa feltett szólásokat, 100 aranytallért nyer!</p> <p>Feladat: Olvassátok el a kivetített szólásokat, közmondásokat, és keressétek meg jelentésüket! Elég csak a betűk és a számok jelét leírnotok! Ellenőrzés az interaktív táblán!</p> <p>+ Érdemes a tanulókkal kigyűjtetni, hogy melyek voltak a mondatokban a hungarikumok.</p>	15 perc	csoportmunka ellenőrzés, értékelés	interaktív tábla, íróeszköz, füzet, aranytallér <i>6. sz. melléklet</i>
f. Plakát tervezése, készítése			
<p>Történet: Képzeljétek el, hogy Magyarország kezdi elveszíteni a turistáit! A vendégek országunkba csalogatása érdekében a miniszterelnöktől megbízást kaptok. A feladatotok az, hogy készítsétek egy vonzó, érdeklődést felkeltő plakátot azért, hogy minél többen kedvet kapjanak hazánk meglátogatására!</p> <p>Feladat: A plakáton hazánk értékeit kell összegyűjtenetek és bemutatnotok! Az értékek a hungarikumokhoz kapcsolódjanak! Ebben segítséget a kaptok a reklámújságokból, kiadványokból, de rajzolni is lehet. Az elkészítési idő 20 perc, melyet az ellenőrzés követ minden csapat munkájának bemutatásával. A csapatok egymást pontozzák, így ez alapján történik a rangsorolás, majd az aranytallérok elosztása.</p>	30 perc	csoportmunka munkáltatás szóbeli beszámoló értékelés ellenőrzés	A/3-as méretű lapok, filcek, ragasztó, olló, reklám-újságok, kiadványok, aranytallér

FENNTARTHATÓSÁGI TÉMAHÉT 2023.

III. A téma lezárása – 10 perc			
Versenyeredmények összesítése			
- Az aranytallérok összeszámolása, győztes csapat kihirdetése. - Az óra összesítése, diákok munkájának értékelése.	6 perc	frontális munka értékelés	aranytallérok
Házi feladat adása			
Kutatómunka végzése otthon a hungarikumok hivatalos oldalát használva. <u>Feladat:</u> Nézzétek át a Magyar Értéktárat, és adjatok javaslatokat új hungarikumok felvételére!	4 perc	frontális munka	

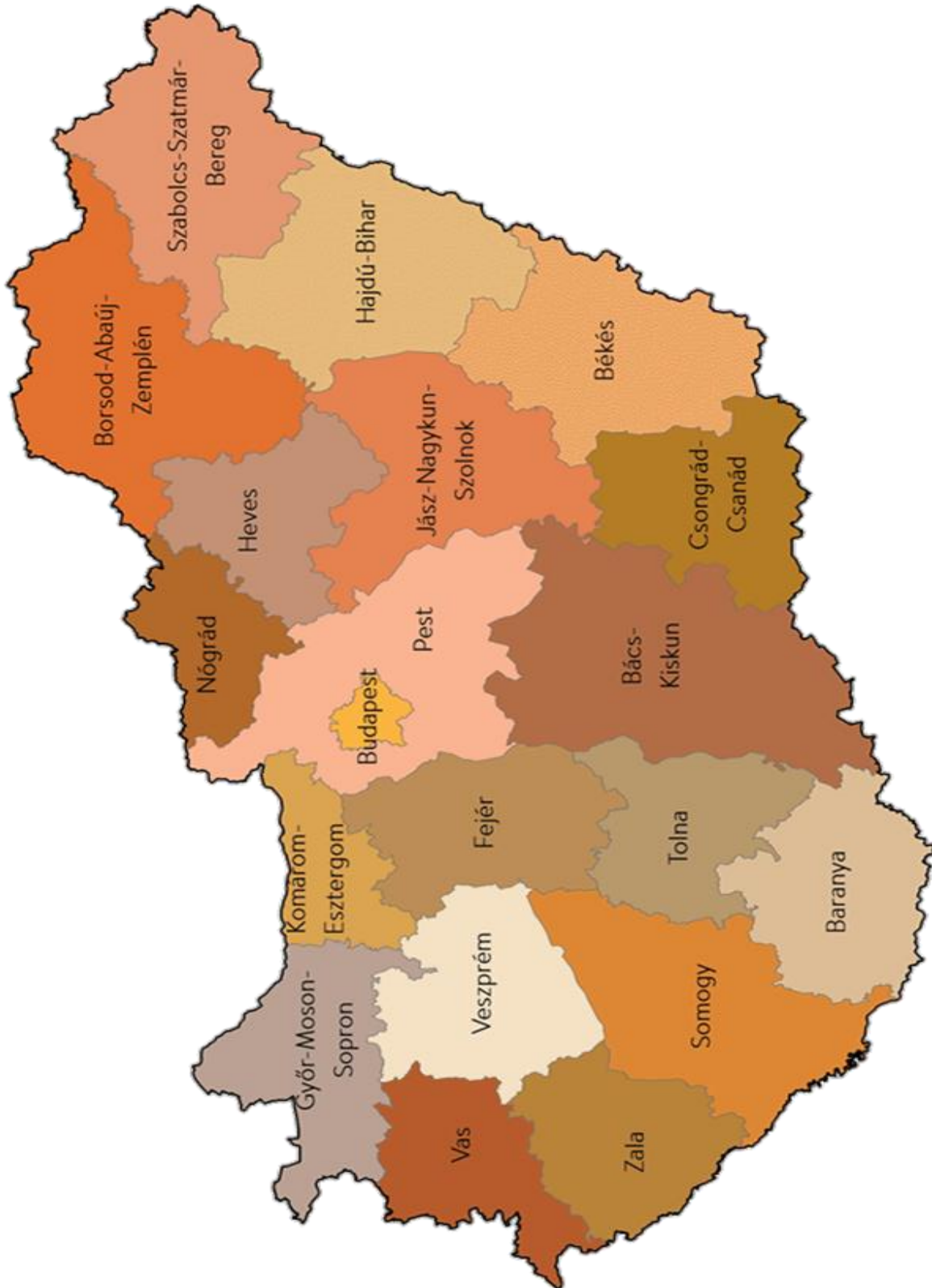
*Az aranytallérok kiosztását minden feladat során tegyék meg, hogy később ne okozzon fennakadásokat! Minden pedagógus maga döntse el, hogy az egyes feladatokon belül hány aranytallért oszt ki a csapatoknak!

Felhasznált források jegyzéke:

- Hungarikumok Gyűjteménye – Magyar Értéktár: <http://www.hungarikum.hu/hu/content/mik-azok-hungarikumok-0> (Letöltés utolsó dátuma: 2023. 01. 04.)
<http://www.hungarikum.hu/sites/default/files/hungarikumok-lista.pdf> (Letöltés utolsó dátuma: 2023. 01. 04.)
- Hungarikumok posztere – Hon és népismeret 6. tankönyv: https://www.nkp.hu/tankonyv/hon_es_nepismeret_6_nat2020/lecke_05_034 (Letöltés utolsó dátuma: 2023. 01. 04.)
- LearningApps – Hungarikumok: <https://learningapps.org/display?v=pocrrayd323> (Letöltés utolsó dátuma: 2023. 01. 04.)
- Magyar népmese szereplők képei – Google képkereső (Letöltés utolsó dátuma: 2023. 01. 04.)
- Magyar népmesék betétdala: <https://www.youtube.com/watch?v=oU6l8qtG0BY> (Letöltés utolsó dátuma: 2023. 01. 04.)
- Magyarország térképe: <https://tudasbazis.sulinet.hu/hu/termesztudomanyok/termeszetismeret/ember-a-termeszetben-5-osztaly/magyarorszag-kozigazgatasi-terkepe/szabolcs-szatmar-bereg-megye-kozigazgatasi-terkepe> (Letöltés utolsó dátuma: 2023. 01. 04.)
- Sirisaka Andor: Magyar Közmondások Könyve. <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Szolasok-regi-magyar-szolasok-es-kozmondasok-1/sirisaka-andor-magyar-kozmondasok-konyve-6BD6/> (Letöltés utolsó dátuma: 2023. 01. 04.)
<http://hungarikum.hu/sites/default/files/Javaslat%20beny%C3%BAjt%C3%A1sa%20-%20nemzeti%20%C3%A9rt%C3%A9kt%C3%A1r%C3%A9rt%C3%A9kt%C3%A1r%20-%20%C3%A1ltal%C3%A1nos%20t%C3%A1j%C3%A9koztat%C3%B3.pdf>

FENNTARTHATÓSÁGI TÉMAHÉT 2023.

1. számú melléklet

FENNTARTHATÓSÁGI TÉMAHÉT 2023.

2. számú melléklet

FENNTARTHATÓSÁGI TÉMAHÉT 2023.

3. számú melléklet

Kacor király

Az aranszőrű bárány

Csillagszemű juhász

Fából faragott Péter

Pinkó

Az okos leány

FENNTARTHATÓSÁGI TÉMAHÉT 2023.

4. számú melléklet

Olvassátok el az alapanyagok nevét és találjátok ki, hogy mely híres magyar étel elkészítéséhez elengedhetetlen az adott hozzávaló! Kössétek a képekhez a megnevezéseket! *(Vigyázz, két alapanyag két étel elkészítéséhez is szükséges!)*

étcsokoládé

ponty

vaníliás cukor

vöröshagyma

Birkapörkölt

kakaó

tojás

szalonna

porcukor

Halászlé

birka

pirospaprika

harcsa

margarin

Dobostorta

FENNTARTHATÓSÁGI TÉMAHÉT 2023.

Megfejtések:

étcsokoládé

ponty

kakaó

tojás

birka

pirospaprika

Birkapörkölt

Halászlé

Dobostorta

vaníliás cukor

vöröshagyma

szalonna

porcukor

harcsa

margarin

FENNTARTHATÓSÁGI TÉMAHÉT 2023.

5. számú melléklet

A következő hungarikumokat melyik városhoz tudod kötni?
Pótold a kifejezésekben a hiányzó városneveket! Ügyelj a helyesírásra!

1. ....porcelán	einhedr
2. ....kolbász	abcsia
3. ....fűszerpaprika	iaoscalc
4. ....hagyma	mkaói
5. ....aszú	ojaitk
6. ....bikavér	ireg
7. ....rózsató	őszregi
8. ....csipke	ahilas
9. ....téliszalámi	edszige
10.....páros kolbász	dbereinec

Megfejtések

1. ....herendi.....porcelán
2. ....csabai.....kolbász
3. ....kalocsai.....fűszerpaprika
4. ....makói.....hagyma
5. ....tokaji.....aszú
6. ....egri.....bikavér
7. ....szőregi.....rózsató
8. ....halasi.....csipke
9. ....szegedi.....téliszalámi
10.....debreceni.....páros kolbász

FENNTARTHATÓSÁGI TÉMAHÉT 2023.

6. számú melléklet

Szólások, közmondások

1. Annyira van, mint **Makó** Jeruzsálemhez.
2. Arra, arra, **Debrecen** felé.
3. Tanulj tinó, **ökör** lesz belőled.
4. Ha már **lúd**, legyen kövér.
5. **Bort** iszik, vizet prédikál.
6. Te sem vagy egy **matyóhímzés!**
7. Ott sem **kolbászból** van a kerítés.
8. Elefánt a **porcelánboltban**.

*Zölddel jelölve azok a szavak, melyek a hungarikum témájához kapcsolódnak a szólásokban, közmondásokban.

LearningApps feladat megoldásának a táblaképe:

Hungarikumok

1. Másoknak osztja a tanácsokat, azonban maga nem úgy cselekszik, ahogy mondja.	d. Bort iszik, vizet prédikál.	5. Olyan messze van az igazságtól.	h. Annyira van, mint Makó Jeruzsálemhez.
2. Kétbalkezes ember, aki mindig mindet lelök, összetör.	a. Elefánt a porcelánboltban.	6. Ha szeretnéd, hogy legyen belőled valaki, akkor érdemes tanulnod.	f. Tanulj tinó, ökör lesz belőled.
3. Az illető nem szép.	c. Te sem vagy egy matyóhímzés!	7. Nekik is meg kell dolgozniuk a napi betevőért.	b. Ott sem kolbászból van a kerítés.
4. Rossz úton jársz, ellenkező irányba indulj.	g. Arra, arra, Debrecen felé.	8. Ha már bevállalsz valamit, akkor csináld rendesen.	e. Ha már lúd, legyen kövér.